

for beboere fra bykvarterer, hvor der ikke er et tilstrækkeligt antal sikringsrum. Betegnelsen offentlige beskyttelsesrum hænger sammen med, at de er finansieret af det offentlige (staten).

Offentlige beskyttelsesrum omfatter de såkaldt kombinerede offentlige beskyttelsesrum. I »kombinerede« ligger, at beskyttelsesrummet også kan anvendes til fredstidsformål. Der er tale om bygningsmæssigt færdigtindrettede rum, der kan tages i brug som beskyttelsesrum med kort varsel. Der findes i dag ca. 75.000 pladser i de kombinerede offentlige beskyttelsesrum.

Herudover omfatter offentlige beskyttelsesrum de såkaldte betondækningsgrave, jf. nedenfor under pkt. 3.3, samt de såkaldt supplerende offentlige beskyttelsesrum og de såkaldt offentlige nødbeskyttelsesrum. Retsgrundlaget for de sidstnævnte beskyttelsesrum findes i den gældende lovs § 12.

Ifølge § 14, stk. 1, i den gældende lov kan indenrigsministeren påbyde, at der i nye bygninger og anlæg udføres særlige rum, der senere kan benyttes som offentlige beskyttelsesrum. Efter stk. 2 er ejeren berettiget til fuld erstatning for merudgifterne efter reglerne i civilforsvarsloven.

Der er ikke opført offentlige beskyttelsesrum efter lovens § 14. De hidtil opførte offentlige beskyttelsesrum i nybygninger er opført efter aftale mellem bygherrerne og staten (Civilforsvarsstyrelsen).

Indtil 1973 ydede staten med hjemmel på finansloven tilskud til opførelse af kombinerede offentlige beskyttelsesrum. Fra 1973-1984 blev der ikke ydet tilskud af besparelsmæssige årsager. I årene 1985-1991 blev der som følge af CF-forligene i 1984 og 1989 igen ydet tilskud fra staten til opførelse af offentlige beskyttelsesrum.

Det koster ca. 2.200 kr. pr. plads ekskl. moms at opføre kombinerede offentlige beskyttelsesrum.

Kommunalbestyrelsen varetager i dag efter civilforsvarslovens § 19 vedligeholdelse og drift af offentlige beskyttelsesrum.

3.3. Vedrørende fjernelse af betondækningsgrave

Betondækningsgrave er fritliggende offentlige beskyttelsesrum hver beregnet for 50 personer. De blev opført under 2. verdenskrig i årene 1944-45 og i 1951 under indtryk af Korea-krigen.

Staten afholdt størstedelen af udgifterne til opførelsen af betondækningsgravene, og de er som følge heraf statslig ejendom. Der findes i dag ca. 3.650 betondækningsgrave med i alt ca. 179.500 pladser.

Med henblik på opførelsen af betondækningsgravene var det nødvendigt at ekspropriere privat ejendom, hvorpå betondækningsgravene blev opført. Ekspropriationen skete til brug, og der betales fort-

sat en årlig afsavnsgodtgørelse (erstatning) til ejerne af ejendomme, hvor der er opført betondækningsgrave.

Der blev tidligere ført en meget restriktiv praksis med hensyn til fjernelse af betondækningsgrave.

Denne praksis er siden 1990 blevet lempet på baggrund af udvalgets forslag i indstillingen til ny praksis på området.

Ifølge den nye praksis kan en betondækningsgrav altid tillades fjernet, hvis det sker for bygherrens regning, og hvis bygherren ligeledes for egen regning opfører et erstatningsrum.

En betondækningsgrav vil i særlige tilfælde kunne tillades fjernet efter ansøgning, uden at der skal opføres erstatningsrum, men på betingelse af, at bygherren betaler for fjernelsen. Tilladelsen gives efter en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Tilladelse til fjernelse af en betondækningsgrav for statens regning vil kun blive givet, hvis betondækningsgraven udgør en absolut hindring for et aktuelt byggeri eller vejanlægsarbejde. Ved en absolut hindring forstås som hidtil, at det ikke ved en ændring af projektet eller en ændret placering af dette er muligt at gennemføre et påtænkt nybyggeri. I denne vurdering indgår ikke en bedømmelse af, hvorvidt projektet er hensigtsmæssigt eller ej, kun en vurdering af, om det er muligt at placere et nybyggeri af den påtænkte art på grunden.

Indenrigsministeriet afgør efter indstilling fra Civilforsvarsstyrelsen, om en ansøgning om tilladelse til fjernelse af en betondækningsgrav kan imødekommes.

Indenrigsministeriet lægger betydelig vægt på den kommunale indstilling i disse sager. Inden Indenrigsministeriet træffer afgørelse, forelægges sagerne derfor vedkommende kommunalbestyrelse til udtalelse.

Det koster i dag ca. 25.000 kr. at fjerne en betondækningsgrav til 50 personer. Opførelsen af erstatningsrum koster ca. 2.200 kr. ekskl. moms pr. plads, hvis erstatningsrummene kan indplaceres i en planlagt kælder i et nybyggeri. Det koster ca. 700.000 kr. ekskl. moms – dvs. ca. 14.000 kr. pr. plads – hvis erstatningsrummene skal opføres som fritliggende rum.

På de årlige finanslove har Civilforsvarsstyrelsen en bevilling til betaling for fjernelse af betondækningsgrave.

3.4. Vedrørende indretning af sikringsrum

De gældende bestemmelser om sikringsrum er indeholdt i lov om bygningsmæssige civilforsvarsforanstaltninger og i bekendtgørelse nr. 650 af 19. december 1984 om sikringsrum.